MIELIPIDE

Koko Suomen sylkykuppina oleminen vaikuttaa jo perheissämme ja lapsissamme. **JOUKKO TALVIVAARAN TYÖNTEKIJÖITÄ LUKIJALTA-PALSTALLA**

LUKIJALTA

Me talvivaaralaiset haluamme työrauhan

Me Talvivaaran työntekijät haluamme työrauhan nimellä ja nimettömänä huudetuilta väitteiltä ja suoranaiselta rienaukselta, johon törmäämme lähes päivittäin mediassa ja muualla. Lisäksi poliittisena pelinappulana olo on meistä työntekijöistä epämiellyttävää ja outoa.

Talvivaara ei ole vain yhtiön johto tai Pekka Perä. Meitä on noin 500 tuiki tavallista työntekijää, ja jatkuva haukku satuttaa meitä. Ammattitaitoamme epäillään julkisesti niin ympäristökuormituksen hoidossa kuin päätyössä nikkelin ja sinkin tuotannossa.

Olemme omin käsin ja aivoin rakentaneet ennätyslyhyessä ajassa Euroopan suurimman ja maailman mitassakin noin kymmenen kärjessä olevan nikkelikaivoksen. Eikä se ole pelkkä kaivos, vaan kemiantehdas, jonka ”ajaminen” vaatii tietoa, taitoa ja kokemusta.

Meillä on kymmeniä toimintavuosia edessä, vasta kolme kunnollista takana. Talvivaara ei ole mikään koekenttä, vaan parin sukupolven ikäinen työpaikka. Meillä on ammattitaitoa, ja se karttuu koko ajan niin tuotantoon kuin ympäristökuormituksen hoitoon.

Mitä jos meitä ei olisi? Kainuu menettäisi kerrannaisvaikutuksineen ainakin 1 800 työpaikkaa. Mitä on ympäristöministeri Ville Niinistöllä tarjota meille tilalle, mikä on suunnitelma B?

Monella muulla alalla porukkaa potkitaan pois, mutta meillä uusia tekijöitä palkataan lisää koko ajan. Lisäksi tarjoamme joka kesä opiskelijoille tärkeitä kaivosalan työharjoittelupaikkoja useita kymmeniä.

Olemme tavallisia asuntovelkaisia tai vuokralla asuvia ihmisiä tavoitteena hankkia elanto mielekkäässä työssä. Ei tunnu hyvältä, että esimerkiksi ympäristöministeri on toistuvasti pelotellut työpaikan sulkemisella.

Koko Suomen sylkykuppina oleminen vaikuttaa jo perheissämme ja lapsissamme.

Koemme, että median luoma kuva Talvivaarasta ja talvivaaralaisista on yksipuolinen ja loukkaava. Suhteeton ja perusteeton pelonlietsonta Talvivaaran ympärillä voi vaikuttaa myös muihin lähialueiden elinkeinoihin.

Talvivaara on kuormittanut ympäristöä, mutta sellaista teollisuutta ei olekaan, jolla ei olisi ympäristövaikutuksia. Olemme oppineet virheistä. Kovalla työllä etenkin vuodenvaihteen 2010–2011 sulfaattipulssi on saatu jo siedettäväksi, yhdeksäsosaan vuoden takaisesta. Työ jatkuu yhä.

Meistä talvivaaralaisista 83 prosenttia on Kainuusta, ja eniten työntekijöitä asuu Kajaanissa ja Sotkamossa. Käypä moni Pohjois-Savostakin ja Pohjois-Karjalasta. Myös pääosa kumppaneiden työntekijöistä on paikallisia ja yhtiön osakeomistus on 80-prosenttisesti Suomessa.

Nämä tiedot löytyvät helposti ”googlettamalla”, mutta niin vaan perättömät huhut kiertävät vaikkapa työntekijöiden alkuperästä, työoloista ja yhtiön omistuksesta.

Tulemme joka päivä kaivokselle, eikä täällä näy mitään ”helvetin esikartanoa”, kuten jotkut kirjoittavat. Olemme tyytyväisiä työpaikkaamme.

Meistä iso osa harrastaa luontoa: metsästystä, kalastusta, vaeltamista ja sienestämistä. Emme me halua sotkea omaa kotiamme tai takapihaamme. Käytämme samoja metsäpolkuja, marjamaastoja sekä uima- ja kalastuspaikkoja kuin meitä kritisoivatkin.

Haluamme asiallista keskustelua, jos ja kun Talvivaarasta keskustellaan. Ei muuta, kiitos.

Jukka Vetola
työntekijöiden pääluottamusmies
Jukka Kela
kaivososaston luottamusmies
Teemu Matero
työntekijöiden
työsuojeluvaltuutettu
Tero Pulkkinen
työntekijöiden
1. varatyösuojeluvaltuutettu
Paula Ollitervo
toimihenkilöiden
pääluottamusmies
Kyösti Haverinen
toimihenkilöiden ja ylempien toimihenkilöiden työsuojeluvaltuutettu
Pentti Vihanto
ylempien toimihenkilöiden
luottamushenkilö
TALVIVAARA

Talvivaara ei ole pelkkä kaivos vaan kemiantehdas, jonka ”ajaminen” vaatii tietoa, taitoa ja kokemusta, kirjoittajat huomauttavat.

Tilusjärjestelyt eivät ole vapaaehtoisia

Perjantaina 18.5. MT:ssa nimimerkit Harhaan johdetut ja Vapaaehtoistako? paheksuivat syvästi tilusjärjestelyä. Tämä osoittaa selvästi, että homma on samanlaista huijausta muuallakin kuin Lapuan Alajoella.

Harhaan johdettu on saanut tiedon, että tilusjärjestelyyn sotkemiselta voi välttyä olemalla panematta nimeä tarveselvitykseen. Tämä ei pidä paikkaansa.

Kaikki, jotka eivät ehdottomasti vastusta tilusjärjestelyä, lasketaan sen kannattajiksi. Jos jotkut höyrypäät aikovat saada tilusjärjestelyn alkuun, on ehdottomasti koottava tarpeeksi vastustajia perustavaan kokoukseen.

Mihinkään toimitusinsinöörien puheisiin ei pidä uskoa, vaan kaikki lupaukset pitää vaatia kirjallisina ja allekirjoitettuina. Tilusjärjestelyt eivät oikeasti ole koskaan vapaaehtoisia. Ne ovat vain Maanmittauslaitoksen juoni välttyä yt-neuvotteluilta.

Insinöörit selittävät, että lopputuloksesta voi valittaa maaoikeuteen. Niin voi, mutta siellä ollaan aina samaa mieltä kuin toimitusinsinööri. Maanmittauslaitos on aivan uskomaton valtion rahojen tuhlaaja.

Riku Takaluoma
Hannu Ikola
Lapua

Lukijalta-osasto

lukijalta@maaseuduntule

- Lukijalta-kirjoitukset voi toimittaa Maaseudun Tulevaisuuden toimitukseen postitse, sähköpostitse, faksilla tai tekstiviestillä.
- Toimituksen osoite on Maaseudun Tulevaisuus, PL 440, 00101 Helsinki. Faksinumero toimitukseen on (09) 694 3717. Kuoreen tai faksiin merkintä ”Lukijalta”. Sähköpostitse kirjeet lähetetään osoitteeseen *lukijalta@maaseuduntulevaisuus.fi*

VIERASKOLUMNI

Osuustoimintavuosi

YK:n yleiskokous julisti kuluvan vuoden Kansainväliseksi osuustoimintavuodeksi.

YK:n tärkeimpiä tavoitteita on poistaa köyhyyttä maailmasta. Osuustoiminnallinen yritystoiminta on maailmanjärjestön mielestä erittäin hyvä keino saada ihmiset toimimaan yhteisen taloudellisen menestyksen hyväksi.

Osuustoimintaa arvostellaan usein siitä, että se ei ole todellista liiketoimintaa, bisnestä, joka tuottaa omistajilleen taloudellista arvoa. Osuustoiminta onkin kansankapitalismia, jonka arvoa ei mitata pörsseissä vaan jokapäiväisessä työssä, palveluissa, jalostuksessa ja yhteiskuntavastuussa, joka on tärkeä osa osuustoiminnan arvomaailmaa.

Osuustoiminnan juuret ovat kuluttajaosuustoiminnassa, joka lähti liikkeelle 1840-luvun Englannista. Tuolloin neljä rochdalelaista kankuria pisti varansa yhteen ja perusti osuuskaupan kyllästyttyään yksityisten kauppiaiden kiskurihinnoitteluun ja heikkoon palveluun.

Rochdalen osuuskaupan säännöissä oli monta nykypäivänkin osuuskunnan säännöissä olevaa periaatetta, jotka loivat pohjan toimivalle osuustoimintayritykselle. Näitä olivat jäsen ja ääni-periaate, tasa-arvo, demokraattinen hallinto ja ylijäämän jako käytön suhteessa.

Osuustoiminta tuli nopeasti Suomeen. Osuuskuntia perustettiin ennen kaikkea niille aloille, joissa joko palvelut olivat huonosti järjestettyjä tai tuotteiden hinnat olivat heikon kilpailun takia korkeita.

Suomen maaseutu oli köyhää, eikä vähäistäkään varallisuutta saatu toimimaan yhteisen hyvän puolesta. Maaseudun väen elinoloja ryhdyttiin parantamaan perustamalla osuuspankkeja, -kauppoja, -teurastamoja, -meijereitä ja vakuutusyhdistyksiä ja keskinäisiä vakuutusyhtiöitä ja jopa sonniosuuskuntia.

Osuuskuntien perustamista keskusliikkeistä on tullut merkittäviä taloudellisia toimijoita niin Suomessa kuin viennissä, Metsäliitto ja Valio suurimpina yrityksinä.

Suomalainen osuustoiminta on yli satavuotisen historiansa aikana ollut melkoinen menestystarina. Suuria katastrofeja ei pellervolaisessa osuustoiminnassa Hankkijaa ja Karjaporttia ja joitakin pieniä osuusmeijereitä lukuun ottamatta ole ollut.

Työväenliiketaustainen osuustoiminta romahti 1990-luvun lamaan ja heikkoon omistajahallintoon. Nykyisellään entinen E-liike tekee pientä vähittäiskauppaa ruotsalaisen pääomasijoittajan kumppanina sekä operoi hotelli- ja ravintolatoimintaa.

Edistyksellisen osuustoiminnan historiankirjoihin jäi komeita tarinoita finanssibisneksestä, meijeritoiminnasta, teurastamosta ja grynderitouhuista, mutta kaikki on mennyttä. Tätä taustaa vasten on mielenkiintoista seurata kilpailuasioista vastaavan työministeri Lauri Ihalaisen (sd.) toimia vähittäiskaupan kilpailutilanteessa.

Osuustoiminnan suuri haaste on ollut ja on tulevaisuudessa, miten jäsenet sitoutuvat käyttämään oman yrityksensä palveluita. Osuuskuntien tärkeimpiä kilpailijoita ovat yksityiset yritykset, joista monet ovat pörssiyhtiöitä.

Itse asiassa monien kilpailijoiden historialliset juuret ulottuvat osuustoiminnan aamunkoittoon, juuri niihin aikoihin ja niihin syihin, miksi osuuskuntia ryhdyttiin perustamaan. Toivottavasti osuustoiminnan juhlavuosi tekee osuustoimintaa entistä tutummaksi koko kansalle, myös talouslehtien viisaille toimittajille.

Lappeenrannan teknillisen yliopiston professori Iiro Jussila kirjoitti Helsingin Sanomien (19.5.) mielipidesivulla hyvän kirjoituksen osuustoiminnan periaatteista. Hän totesi, että ”osuustoiminnan perusajatusten mukaan osuustoiminta on yhteisyrittäjyyttä, joka ohjaa jäsenet tekemään työtä, oppimaan ja onnistumaan, jotta osuuskunta toteuttaisi tehtäväänsä markkinoilla.”

Näillä ohjeilla osuustoiminnalla on tulevaisuus edessään.

TIMO KÄSSI
on talonpoika Uuraisilta.

timok@elisanet.fi

Pedon luonne

Eipä taida olla sellaista koirarotua, josta olisi vastusta sudelle jos tämä on nälkäinen. Koirilta uupuu villin pedon luonne. **Wolf**

Kumma ettei suurpedoille saada harvennusta, vaikka selvästi niitä on jo liikaa kun pihaankin tulevat. Ennen uskalsi liikkua luonnossa, kohta ei edes pihassa. **Ei nimimerkkiä**

Stressitön virka

Minäkin tahtoisin olla korkea päättäjä. Vaikka mitä hulluuksia keksisin, vastuuta ei koskaan eikä mistään. **A.T.**

Hyvä kirjoitus

Eeva-Kaisa toit rohkeutta. Meillä spv tehty, yli 40 vuotta karjanhoitoa takana. Nyt elämän unelmasta totta matkaten kun vielä voi. **Yksi elämä**

Tuista

Hyvä Osmo S.! Vihdoinkin tunnettu poliitikko ajattelee julkisesti samoin kuin etelän maidontuottajat. Keskusta näillä tiloilla kierretään jo kaukaa. **Ei nimimerkkiä**

Isännät

Oletteko ajatelleet, että olemme vihreämpiä kuin moni cityvihreä. Meillä ei ole työmatkoja. Minulla 200 metriä hallille ja kuljen sen jalan. **KM**

Saneluvaltaa

Näyttää siltä, että virkamiehet ovat rohmunneet saneluvaltaa. Se koskee koko valtakuntaa ja eri aloja. Se tappaa yrittämishaluja, koska lupa vaaditaan joka hommaan. **Alamainen**

Kyllästyttää

Olen tehnyt koko elämäni töitä. Vanhempani opettivat. Nyt olen ollut ”huipulla” eli 22 vuotta viljelijänä. Sitä ennen renkinä myynnissä. Nyt kyllästyttää tämäkin touhuilu. **Ei nimimerkkiä**

Kalapuuroa koirille

Hoito- ja kotitarvekalastuksen yhteydessä saadaan paljon pikkukalaa, jota voitaisiin hyödyntää koiran rehuna.

Otetaan annos pikkukalaa ja keitetään se ulkona vähässä vedessä. Kun kala on kypsää, neste imeytyy ryyneihin ja syntyy jäykähkö puuro. Sen annetaan hautua ja jäähtyä, jonka jälkeen puuro kannattaa jakaa pienempiin annoksiin vaikka margariinirasioihin.

Puuro on ensiluokkaista terveysrehua koiralle. Etenkin kasvava pentu ja karvanvaihdossa oleva eläin hyötyvät siitä.

Pääsin nuorempana tutustumaan Nurmeksessa sijaitsevaan turkistarhaan. Tarhuri kertoi, että vaikka ketun kasvattaisi sisäfileellä, turkkiin ei saa viimeistä hohtoa, jos eläin ei saa kahta annosta kalaa viikossa.

Samaa ohjetta kannattaa käyttää myös koirille. On mielenkiintoista seurata oman kotoisella ruualla kasvatetun ja naapurin pilleripurkeilla hoidetun koiran kehitystä. Usein oman koiran turkki näyttää hiukan paremmalta. **Näin on näreet**

Autetaan Kreikkaa ulos eurosta

SK:n pääkirjoittaja otsikoi 16.5. aivan oikein, että Kreikan euroerosta tulisi meille miljardilasku. Suurten pankkien pääekonomistien lehdessä siteeratut kannanotot johtivat ruohonjuuritason aivoni protestiin. Kierre ei näiden mistään vastaamattomilla neuvoilla pääty. Kreikan orjuutuskin vain syvenee.

Esimerkiksi nykymenoa puolustava BNP Paribas-pankki siis katsoo, että Kreikan ero eurosta laskisi sen bruttokansantuotetta 20 prosentilla, maahan iskisi 40–50 prosentin inflaatio ja velka-aste nousisi 200 prosenttiin bruttokansantuotteesta.

Pankit jättävät kertomatta syyt ja lukujen ja prosenttien sisällön.

Kreikka maksaa palkoistaan 80 prosenttia omilla varoillaan ja 20 prosenttia Suomen ja muiden EU-maiden suorilla tukieuroilla. Näin ylläpidetty bkt, siis kansalaisten yhteen laskettu palkkasumma, on tuhon tie sekä Kreikalle että tukijoille.

Kierre on katkaistava, myös Suomen velan kasvattaminen Kreikka-tukeen.

Kreikan velkako nousisi 200 prosenttiin bruttokansantuotteesta? Se on jo sitä. Lisää valtaa tavoitteleva rahamaailma on antanut kabineteissa sovituilla katteettomilla vakuuksilla Kreikkaan lainaa 200 prosenttia maan bkt:stä. Tämä käsittämättömän suuri velka lankeaisi maksettavaksi takaisin Kreikan erotessa eurosta.

Ei maa tietenkään pystyisi sitä maksamaan, joten vastuuttomat lainan myöntäjät joutuisivat teoistaan jalkapuuhun. Keskinäinen hoito jäisi näiden kontolle vaikka siten kuin Suomi teki 90-luvulla: neljännes pankeista sai mennä.

Suomen holtittomuuden osuus olisi pari miljardia, parin vuoden kuluttua oleellisesti suurempi. Ei omahyväinen rahamaailma tietenkään tätä hyväksy. Kansalaiset maksakoot kitkutellen.

Suomeakin nykytilaan johdatelleet ja tätä puolustavat ekonomistit varoittavat Kreikan inflaation nousevan euroeron myötä 40–50 prosenttiin.

Markkinahäiriö olisikin tarpeellinen varoitus koko kenttään. Alku vakauteen. Autettaisiin tunnustamaan talouden lait ja realiteetit avoimesti jalat maassa. Ensimmäiseksi tulisi luopua harhaanjohtavasta bkt-perusteesta, joka ei kasvatettavaa velkaa huomioi.

Urautuneiden, tietämättömyyttään hokevien henkilöiden turhauttavat EU-neuvottelut vain mutkistavat ja pitkittävät syvenevää kierrettä. Vai päätyykö sekin salaiseen pitkään prosessiin, Kreikan liittämiseen ehdoitta aina vallanhaluiseen Saksaan? Suomen hallitus ainakin jo kotimaassa harjoittelee.

Lopullisena tavoitteena paistaa rahamaailmalle alistettu Euroopan liittovaltio Saksan johdolla. Nyt ilman kiväärejä.

Itsenäisen Suomen ja suomalaisten etujen mukaista on Kreikan ero eurosta, ainakin sen sitä halutessa.

Esko Eela
teollisuusneuvos

HUIDUNPERÄ

Eipä arvostella kotihoidontukea

Lasten kotihoidontuki ja sen saajat ovat taas ajankohtainen aihe julkisuudessamme. Puheenvuoron asiasta on viimeksi käyttänyt Valtion taloudellisen tutkimuslaitoksen (VATT) uusi johtaja, Juhana Vartiainen, sosialidemokraatti.

Vartiainen toteaa kotihoidontuen saajat, nämä alle kolmivuotiaiden äidit, ansiotyötä vieroksuviksi, kotioloissa viihtyviksi ja oleileviksi valtiontuen nauttijoiksi. Hänen ohjeensa on, että lapset on syytä hoitaa meillä kunnallisessa päivähoidossa ja äitien on syytä mennä ansiotyöhön. Tällöin valtio saa näiltä naisilta verorahat, joita se ei nykytilanteessa saa.

Mieleen tulee jopa Venäjän vallankumous. Sen johtoon kuulunut Alexandra Kollontay, sittemmin Neuvostoliiton Tukholman-suurlähettiläs, vaati, että Venäjän naiset on ohjattava kodeista miesten rinnalle uuden, sosialistisen valtion rakentamiseen. Valtio sitten ottaa hoitaakseen lapset päivähoitolaitoksissa ja kasvattaa heidät uuden ideologian sisäistäjiksi.

Niin tapahtuikin.

Meillä perustettiin ja rakennettiin äskeisinä vuosikymmeninä laaja kunnallisten päivähoitoloiden verkosto, kun naistemme osuus työmarkkinoilla lisääntyi. Sosialidemokraatit toimivat tällöin innolla lasten päivähoitojärjestelmän puolesta.

Keskusta toisena suurena puolueena taas vetosi siihen, että yhteiskunnassamme tulee saada vallita valinnanvapauden lasten hoito- ja kasvatusjärjestelmän kyseen ollen. Perheiden olot ja mahdollisuudet tapaavat suuresti vaihdella.

Pidettiin tärkeänä sallia vanhemmille valinnanvapaus hoitomuotojen suhteen ja tukea myös alle 3-vuotiaiden kotihoitoa. Kolme vuotta täytettyään lapset ovat sosiaalistuneina sopivia ja valmiita päivähoitolan ryhmiin.

Taistelu lasten kotihoidontuen aikaansaamiseksi vei vuosia. Oli muun muassa vaihe, jolloin keskustalta ja SDP:ltä kummaltakin oli nainen sosiaaliministerinä, ja heidän mielipiteensä poikkesivat voimallisesti toisistaan eduskunnan istunnoissa lasten kotihoidontukea käsiteltäessä.

Sopu sitten saatiin aikaiseksi, kun keskustan Seppo Kääriäinen ja SDP:n Erkki Liikanen tarttuivat asiaan. Lapset saivat henkilökohtaisen oikeuden päivälaitoshoitoon ja kotona hoidettavat lapset saivat valtion myöntämän kotihoidontuen. Asiat järjestyivät.

Nyt on esitetty mielipiteitä, että yhteiskunnan, työelämän ja naisten parhaaksi toimitaan, mikäli pienten lasten äidit – sen sijaan, että ovat valtion kustantamina kotona – osallistuvat ansiotyöhön ja hoidattavat

lapset ryhmissä kunnallisissa päiväkodeissa. Näin mahdollisimman pian synnytyksen jälkeen.

Toki on äideillä nykyisin mahdollisuus olla kolme vuotta kotona työpaikkaa menettämättä.

Lapsipsykologi, professori Liisa Keltikangas-Järvisen uusi teos Pienen lapsen sosiaalisuus puolestaan osoittaa kotihoidontuen merkityksen alle 3-vuotiaan myönteiselle kehitykselle. Sen jälkeen lapsella alkaa sosiaalistumisen vaihe ja päiväkoti ryhmineen on käypä ratkaisu.

Usein todetaan, että kotihoidontuen vuoksi naisten ansiotyöhön osallistuminen olisi vähäistä. Kotihoidontuen väitetään estävän naisten urakehityksen. Väestöliiton Väestöntutkimuslaitos on uudessa perhebarometrissaan ”Perhepolitiikan uudet tuulet – Perheen paluu” julkaissut kiintoisaa tietoa asiasta.

Selviää, että Euroopan kymmenestä valtiosta Hollannissa, Ruotsissa, Tanskassa, Ranskassa, Italiassa, Saksassa, Britanniassa, Espanjassa ja Puolassa alle 3-vuotiaiden lasten äitien työssäkäyntiaste on 70 prosenttia, kun taas meillä ja kolmessa muussa maassa aste rajoittuu 50 prosenttiin.

Tilanne kuitenkin muuttuu, kun lapset ovat yli 3-vuotiaita. Suomessa 3–5-vuotiaiden äitien työssäkäyntiaste nousee jo 80:een. Sitä paitsi 6–15-vuotiaiden lasten äitien vastaava aste on jo lähes 85. Molemmat luvut ovat Euroopan korkeimmat. Sitä paitsi myös 25–49-vuotiaiden naistemme työssäkäyntiaste on Euroopan kymmenen maan korkein, miltei 80 prosenttia.

Kiintoisa on muun muassa tieto siitä, miten muodostuu äidin palkka palatessaan takaisin ansiotyöhönsä. Palkka jää selkeästi jälkeen työssä jatkaneiden lapsettomien naisten palkkatasosta ja sitä enemmän, mitä kauemmin on oltu poissa ansiotyöstä. Kielteiset palkkavaikutteet, niin kertoo teksti, pienenevät kuitenkin verrattain nopeasti.

Väestöliiton uusi perhebarometri toteaa, että sosiaali- ja perhepolitiikassamme on toteutettu varsin hyvä malli.

Lukija päättelee, että erityisen vaateliaita urasuunnitelmia harkitseville naisillemme perheellistyminen lieneekin melkoinen ongelma. Se on kuitenkin työmarkkinoiden tasa-arvo-ongelma joka on ratkaistavissa ilman perheiden valinnanvapauden rajoittamista.

HEIKINTYTÄR

Kirjoita napakasti

- Maaseudun Tulevaisuuden Lukijalta-sivu yksi lehden luetuimmista osastoista. Sivulla käydään vilkasta mielipiteidenvaihtoa monista tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista.
- Kaikkia tarjottuja kirjoituksia ei pystytä julkaisemaan. Uuden näkökulman löytäminen ja aiheen ajankohtaisuus johtavat useimmiten kirjoituksen julkaisuun. Samoin kirjoittajan esiintyminen omalla nimellään nimimerkin sijasta.
- Tämän kirjoituksen pituus on 590 merkkiä.
- Hyvä mielipidekirjoitus on tiivis ja napakka kannanotto MT:n lukijoille tärkeään aiheeseen. Se kannattaa rajata pituudeltaan alle 2 000 merkkiin.

Toimitus